

„Danskere“

ET NYHEDS- OG OPBYGGELSE- BLAD FOR DET DANSKE FOLK I AMERIKA, udgivet af

Danish Lutheran Publishing House, Blair, Nebraska.

„Danskere“ udgaa Onsdag i hver Uge. Pris pr. Aargang: For Forenede Stater \$1.50. Udlandet \$2.00. Bladet betales i Forskud.

Bestilling, Betaling, Adresseforandring etc. med Undtagelse af Bidrag til Bladets Indhold adresseres

Danish Lutheran Publishing House, Blair, Nebr.

Alle Bidrag til Bladets Indhold — Korrespondancer, Afhandlinger og andre Artikler — sendes til dets Redaktør

A. M. ANDERSEN, Blair, Nebr.

Entered at Blair Post office as second class matter.

Advertising rates made known upon application.

I Tilfælde af, at Bladet ikke modtages regelmæssigt, bedes man klage til de stedlige Postkontor. Skulde dette ikke hjælpe, bedes man henvende sig til „Danskere“s Kontor.

Naar Læserne henvender sig til Folk, som averterer i Bladet, enten for at købe hos dem eller for at få Oplysning om det averterede, bedes de altid om tale, at de saa Avertissementet i dette Blad. Det vil være til gensidig Støtte.

Blandt de amerikanske Veltalere, som Unionregeringen i stort Antal har anmodet om at tage Tjeneste ved den nære fremtid, er ogsaa en Søn af den kendte, afdøde Evangelist Dr. L. Moody, Past. Boul D. Moody, der i øjeblikket forinden gennem sit fra Tænderen kendte Raad har gjort sig kendt gennem en udmærket, selvsjældig Prædication.

I Sporvognene i Paris kan man se ophængt Plakater, der i stærke Udtryk agiterer mod Driftstrafik og med talende Tal viser dens Forbandede. Plakaten er underskrevet af selve Præsident Poincaré samt af Formanden for det store Afholdelsesselskab „L'Armée“, den bekendte Forfatter Jean Finot.

En ny spænk Bibelovertættelse vil i en nær Fremtid fremkomme, idet en Kommission, som har haft med dette Arbejde at gøre i 33 Aar, nu endelig har fuldført det. Komiteen har selvstændigt i alle disse Aar ikke kunnet undgå at stifte Medlemmer, men en af dem, Professor Esaias Tegner, har dog været med fra Begyndelsen, og en anden, Biskop Peterson, har været med i de 32 Aar. Det er Docenterne Lindholm og Eide, der forestaar den enedelige Revidering af Teksten.

Stor Fremgang. Kina Indlands-Missionens Arbejde. I Provinserne Hunnan arbejder bl. a. Missionær A. G. Nicholls. Han har i „Sh. Mill.“ nylig skrevet følgende: For 1900 var der knap 200 Kristne i hele Provinserne. Nu er der 9000. Dengang omfattede Arbejdet kun godt 50 Landsbyer, nu over 800. Dengang var der omtrent 15 Guds-tjenester, nu er der 150.

For 11 Aar siden havde vi intet Arbejde i eller i Omegnen af Capusjan. Nu er der 15,000 Tilhængere af Evangeliet, omtrent 90 Guds-tjenestesteder, over 1500 Al-tergæster, 10 Prædikanter og 10 Lærere. — Gud gør nye Ting i Hunnan.

Tyffe Missioner. En særlig Tilstand. Vredmenigheden har over Schweiz faaet Meddelelse om, at dens Mission i Ungarn er ødelagt. Kristne og Daabskandidater er adspredte, Stationerne forladte. Den afrikanske Missions Missionær i Uambara er bortført i Fangerne til Dels til Egypten.

I Sydafrika er Missionærernes Stilling vanskelig. I Logo lever Hedenskab op igen. Derimod har den selvstændige Mission haft gode Efterretninger fra sine Menigheder i Indien. Arbejdet er i en ret tilfredsstillende Tilstand. Men ogsaa her rejser Hedenskab sig. I Bombay er der dannet et hindisk Missions-selskab, der vil vinde nye Ginduer for Ginduismen.

En en Golder i Canada har vi faaet Meddelelse om, at hans Datter laver Bogmærker og følger til Nord for Missionen. Der er sendt os et Par Prøver, lysegrønne og gule Silkebaand med et Tanke-tryk og en Blomst paa hvert. Mærkerne sælges enkeltvis for 15 Cts. Stykket eller 7 Mærker for en Dollar. Man kan faa hvilket Skrift-tid eller Tanke-tryk, man ønsker, malet paa Mærkerne. Adresse: Ida S. Nielsen, c/o Karl Nielsen, Alida Park, Canada.

Scandinavien-Amerikafinien. D. 1. November har Hr. Generalagent Salvor Jakobson, overtaget Firmaet A. E. Johnson Co., Inc., repræsenterende Passagerafdelingen for Scandinavien-Amerikafinien's Af-deling for Amerika. Firmaet omfatter tre Hovedkontorer, New York, Chicago, Minneapolis, fem General-Agenturer, Boston, San Francisco, Seattle, Duluth og Toronto, Ont., Kontorerne har tilsam-men 3900 Agenter, fordelt over Nord- og Syd-Amerika.

Grundtjenestelæggelse og Rejor-mationsfest. Det har for været med-delt vore Læsere, at Den danske Kirke vilde bygge en Luthersk Kirke i Des Moines, Ia. Nu meddeler Formanden R. P. Gravengaard i „Mr. Sm.“, at der den 31. Okt. og 1. Nov. var Rejorationsfest og Grundtjenestelæggelse i Des Moines. De havde godt \$17,000 tegnet til Kirken. Men for at fuld-føre Arbejdet, efter modtagne Bud, Inventariet iberregnet, manglede de endnu \$5,000 a \$6,000.

I Punjab i Nordindien er der en overordentlig sjældig Mangel paa Missionærer i Kirkekommissionens Arbejde. Missionens Biskop giver et Brev fra Past. W. P. Gares i Gogra i Punjab, i hvilket han skriver: „Hvordan det skal gaa med Missionen i Punjab, hvis der ikke snart kommer nye Hjælper, begriber jeg ikke. Kommer der ikke snart nogle, er der flere Stationer som maa opgives. Vi forlanger ikke Mand, som kan kæmpe i Frankrig, men er der ikke nogle enaarne eller paa anden Maade ufærdige, som vil komme os til Hjælp?“

En engelsk Biskop retter et vold-somt Angreb mod de tyffe Kolonisa-tionsmetoder i Afrika. Reuters Bu-reau meddeler: Biskop Brodsham skriver i et Brev til Formanden for Jagtforeningskongressen: For nogle og tyve Aar siden havde jeg en eneaaende Velsighed til paa første Haand at studere Sværgs-maalene om tropisk Kolonisation.

Hvis den ledende Mand, der staa-er bag de tyffe Kolonisationsmetoder, ikke bliver brudt, før der bliver sluttet Fred, saa er den forlokkende Vision om et tropisk Afrika, hvor de indfødte er fri fra kapitalistisk Udnyttelse af al Krigsfare, værd end en Drøm, det er en Dugtemand, der vil lede Drømmere ud i blo-dige Morader.

I Fortiden udnyttede Tyfterne alle deres tropiske Kolonier kun til Lyfflands Forbød, og de videregaa-ende tyffe Planer om Verdensher-redomme.

De ødelagde uden Staansej Gunde-reder og Tusinder af indfødte, hvis væsentligste Fejl var deres Harme over Udnyttelsen.

Den officielle Statistik viser, at 120,000 Mænd, Kvinder og Børn blev dræbt i tyff Afrika i 1905, fordi de indfødte var opbrugte over det tungne Arbejde i Plantager. Trots disse skændige Proklamation er foregaaende Aar i Sydhøstafrika et nyt Bevis.

Naar de indfødte først var ble-vet pacificerede, forbedrede Tyfterne Båndtilførslerne til Øerne og Sund-hedstilstanden o. L., som de vilde have gjort, hvis der havde været Tale om Gudsdyr eller Slaver.

„Mr. Dgbl.“

Talfigelses-Proklamation.

Præsident Wilson udstedte den 7. ds. sin Talfigelses Proklamation for 1917. Den lyder som følger: „Længe har det været en af vort Folk hævedet og hædret Stik, naar Kæretes Frukt om Efteraaret var indhøstet, da at vende sig med Tal og Pris til den almægtige Gud

for hans Bølgninger og Velsig- nelser imod os som Nation. Den-ne Stik kan vi følge selv under den tragiske Krig, der har rystet Verden og paajort den umaadelig Ulykke, selv under Sorgen derover og forestaaende Fare, fordi vi end- og undet det Mørke, der har sam- let sig om os, kan se de store Bølg- ninger, Gud har bevist os, Bølg- ningsløse, der er mere værd end uadvortes Fred og timelig Bølvare. Der er givet os Anledning til at tjene Mennefsheben, som vi engang tjente os selv — da vi ud- stødte Uafhængigheds-Erklæringen — ved at gribe til Vaaben imod et Tyranni, der truede med at spille Mester over og nedværdige Men- nesker alle Vegne, og slutte os sammen med andre frie Folk og for alle Verdens Nationer forbre, hvad vi forbrede og opnaede for os selv.

Ved denne Tid, da vi ser det som vor Pligt at forsvare ikke blot vore egne Rettigheder som en Nation, men ogsaa andre frie Mænds Rettigheder Verden over, er det fornuftigt og i juldt Maal at optræde med Værdighed og Energi. Vi har opnaet at have eet Sind og eet Maal, og fælles Raadslag- ning og fælles Handlung giver Kraft.

Særlig bør vi takke Gud for, at vi under nærværende Omstæn- digheder, midt under den største Opvagne, Mennefsker nogen Sinds har foretaget sig at løse, har, om vi praktiserer rimelig Økonomi, tilstrækkeligt til at imødekomme de- res Behov, som kæmper sammen med os, foruden vort eget. Et nyt Dags skinner omkring os. Tidens store Pligter har vakt en større Nationalaand i os. Aldrig mere skal vi splittes eller undres over, hvad Stof vi er gjort af.

God medens vi takker for alle disse Ting, lad os bede den al- mægtige Gud, at vi med en ydmyg Mand altid maa bede om hans Væ- ledning, at det bedste maa være vor Lygt og vor Hensigt at tjene at vore Sind maa styres og vore Gænder styrkes ved hans Raade, og at Sikkerhed og Fred og Bro- deriskab og almindelig Retfærdighed maa findes alle Jordens Nationer i hans velbehagelige Time.

Derfor bestemmer jeg, Woodrow Wilson, de Forenede Staters Præsident, Torsdagen den 29. No- vember som en Dag, der belysnes til Talfigelse og Bøn og opfordrer Folk over hele Landet til paa den Dag at lægge alt almindeligt Ar- bejde til Side og i deres forskel- lige Hjem og Guds-tjeneste opvende Tal til Gud, alle Nationers store Storer. Woodrow Wilson.

Vit om Korrekturlæsning.

Engen anden enkelt Del af Ar- bejdet her i D. L. P. S. volder os saa meget Bryderi som netop Korrekturlæsningen. — For det første offer det sig vanskeligt at finde dygtige Korrekturlesere; og Vanskeligheden forges derved, at der maa læses baade Dansk og Engelsk.

For det andet er vi saaledes stillede, at vi ikke har nok af den Slags Arbejde til at bestæfste en Korrekturleser til Stabidag, og vi har for meget deraf til at undvære en saadan.

Følgen bliver, at vi stadig maa hjælpe os, som vi bedst kan, dels ved at gøre det i Ekspeditionskon- toret — og da maa det ske i alt for stor Hast — og dels ved saa- dan midlertidig Hjælp, som vi er i Stand til at faa. I begge Tilfel- de gaar det ud over Arbejdet.

Hertil kommer, at Typografen og Korrekturlesere ikke er de eneste, der er behøvet med den menne- fskelige Egenkab at kunne seje. Det sker nemlig ogsaa undertiden, at en Stribent faar fat noget andet paa Papiret, end han maa faa har tænkt, eller at han ikke, naar fre- bet alt, hvad han har tænkt, eller ikke faar det frebet saa klart, som han har tænkt det. Gaar det saa skævt, ja saa faar Sæternissen el- ler Korrekturleseren naturligvis Stof- den; og det er jo i sin gode Orden.

Været er det næsten med „Ret- telserne“; thi her hender det, at Sæternissen og hans forbundne faar mere, end de vel kan tilkomme. Bladene er jo selvsjældigt til en-

hver Tid aabne for Rettelser, lige meget hvis Fejlen er, der skal ret- tes. Men naar Rettefsen lægger Stylden derhen, hvor den ikke bør hjemme, saa kan det hænde, at nogen sumer sig lidt.

Et saadant Tilfælde præteret bl. a. i „Dsk.“ Nr. 43, hvor der under Overtreffit „Rettefs! Rettefs!“ er Tale om Fejl i Marsberetningen. Det opgivne Antal saadanne skal ikke fejtrides, men Efterlyn viser, at der var betydeligt flere i det paagældende Nr. Ligeledes findes Ordet „mig“ (i Stedet for Japan- missionen) i det Nr., der blev le- veret os, usjagtig som det staa- troft.

For øvrigt vil jeg gerne benytte Vælsigheden til at henstille, at man i alt, hvad der skrives til Krykning, ikke blot gør sig al mulig Fæd med sin Stil og Bogstavering, men ogsaa besitter sig paa at skrive tyde- ligt, frem for alt naar det gælder Egenmæne. Det vil ofte kunne fore- bygge Trykfejls; og det er jo da altid fornøjeligere at undgaa saa- danne end bagefter at rette dem. S. Skov Nielsen.

Lidt fra Des Moines, Ia.

Den luth. Kirke har dannet et „Lu- thersk Brodersamfund“ her i Des Moines og har af Regeringen faaet en Plads anvist i Camp Dodge, hvor der kan opføres et Kapel og andre nødvendige Bygninger, hvor Soldaterne kan famles for at læse og skrive deres Breve. Midlerne dertil indsamles vel lærligt i Sta- tterne Iowa, Minnesota, Dakota og en Del fra Ill. Jeg har ventet paa at se noget i vore Blade om, at der blev taget fat fra vort Sam- fund.

Bar det ikke paa Tide, at vi gjorde noget for vore unge Mænd? Tog Del i Indsamling af Midler til Bygningen og lige som de andre Nationaliteter fik en Præst ansat til at famle den danske Ung- dom om Guds Ord? Vi holder Ungdomsmøder vel i alle Menig- heder og har oprettet Ungdoms- forbund. Det er godt og rigtigt, men her, hvor der ligger een af de største Opgaver for os, at drive Mission blandt den Del af vor Ungdom, der er usat for langt større Færet end de i den hjemlige Kreds, den synes jeg, man overjer.

Nogle kan vel mene, at det ikke er nødvendigt, da vi har en Kirke i Des Moines, men den ligger ca. 12 Mil fra Keiser-Bladen; nogle faa kommer. Men det er ikke blot Afstanden, de skal ogsaa have Pas for at slippe uden for Camp Dodge. Der var et Par fra Cedar Falls, som vilde her til Kirken, de fik først Pas Nr. 11 som For- middagen og kom først her om E- termiddagen. Og de funde ikke overbevære Nsten Guds-tjenesten, da de skulde melde sig før Nr. 10.

Der vil være mer end Arbejde nok for en Præst i Camp Dodge, der er ca. 3 Mil lang, og vort Samfunds unge er spredt over hele Cantonementet.

Den Tid, jeg faar til at besøge Camp Dodge, er kun liden, naar jeg skal betjene Menigheden og besøge Hospitalet. Nu kommer der dog ikke saa mange danske Pa- tienter som før, da vi havde vor dygtige danske Operations Læge Dr. F. Rosenblad, som nu midlertidig har optaget sin Værgning i Council Bluffs for andre Læger, der er gaaet ind i vor Hær.

A. L. J. Scholm.

Penfions- og Enkelskassen.

Da jeg for en Tid siden blev anmodet baade offentlig og privat om at lade foretage en Afstemning blandt Penfionskassens Medlem- mer, om, hvorvidt man ønskede at opløse Foreningen (Penfionsfor- ningen) til fordel for Penfionsfon- det, forespurte jeg i Blair, Neb., om, hvorvidt Penfionsfondets Løve- kunde staa Maal med Staten Re- brassas Løve. Jeg fik da at vide, at Samfundet havde Lov til at pen- sionere sine egne Arbejdere, Præ- ster og Professorer, men ingen udenforstaaende.

Men nu er jeg imidlertid kom- men til Aumbkub om, at Penfions- fondets Løve ikke er i Harmoni med Statens Løve. Der gøres nem- lig gældende, at vi har ikke Lov

til at Løve Penfionisterne en be- stemt Sum, saalange et saadant Løve ikke er garanteret ved et til- strækkeligt Fond. Havde der ikke været Lovet Penfionisterne en be- stemt Sum, saa havde det været lovligt at begynde som Omstændig- hederne er.

Det ser nu ud for mig, som Samfundets Penfionsvirkomhed ikke kan begyndes, før der er sam- let et Fond stort nok til, at Men- nerne deraf, sammen med Medlem- mernes Marsbidrag, kan fuldt ga- rantere, at Penfionisterne faar, hvad Reglerne Løve dem.

Desaarsag agter jeg ikke at fore- lægge Sagen for Bestyrelsen for Penfions- og Enkelskassen til For- handling nu for Tiden.

Sagen maa, saa vidt jeg kan se, behandles paa et Marsmøde, in- den Fondet kan træde i Kraft.

Det er altsaa et Spørgsmaal, om Penfions- og Enkelskassen kan opløses i Mar.

Alle Medlemmer af Penfions- og Enkelskassen bedes om at indbetale deres Medlemsbidrag til Kassereren hurtigst muligt, saa vi kan have noget at betale Penfioner med til Nytaar.

Paa Penfions- og Enkelskassens Vegne. J. J. Rildsig.

Har Samfundet en Penfionskasse?

I Marsberetningen for 1916, Si- de 157, Punkt 7, læses følgende: „Marsmødet beslutter at begynde paa Dannelsen af et Penfionsfond af mindst \$50,000 for d. for. Kir- kes Præster og Professorer.“ Dette Forslag blev altsaa vedtaget af Samfundets Repræsentanter, Præ- ster og Lægmand. Bl. dette maa Dannelsen af Fondet, Styrelsen og Ledelsen deraf hvile paa Samfun- det og ikke paa Præsterne og Pro- fessorerne blot. At dette var Op- stiftelsen for Styrelsen og Ledelsen af Fondet viste Marsmødet i Ne- nach 1917 ved at vælge en Besty- relse. Vi har altsaa en saadan for- paatænkt Penfionskasse, og vi har vel ogsaa en „Kasse“, men vi har da ikke noget Penfionsfond saaledes som det blev vedtaget i Harlan, Ia., at vi skulde have. Thi dette Penfionsfond, som vi nu er i Færd med at danne, bliver kun en Penfionskasse oprettet af Præ- sternes egne Midler med Tilleg af de godt \$10,000, som der til Dato er indkomne som Overstud fra Reformationens-Gaven. Resten skal faa komme ind ved Præsternes Bi- drag eller Indskud. Vi er vist 142 Sprog, Rebevis og Religion for- Præster, \$200 Indskud fra hver — hvis de alle gaar med — giver \$28,400. Og denne Sum og \$10, 000 Overstud fra Reformationens- Gaven bliver \$38,400. Der mang- lered altsaa \$11,600 i, at Penfions- fondet er oprettet eller dannet. Vi behøft faa efterlade noget amerikansk, da har hørt eller set, eller præler kasse eller Fond, som der kan arbej- des med. Men selv om nu Præster- nes Indskud havde, tilligemed de \$10,000, kunnet naaet de \$50,000, at lade Peng, saa de store For- havde „Den fore. Kirke“ saa et Penfionsfond? Jeg mener nej. Præ- sterne havde et med en Gave fra vore lidt flottere end Raboens, Samfundet. Skal Samfundet kunne sig: Vi har et Penfionsfond, saa Døtre skal lære Musik og gaa maa det oprette det og danne det

saaledes, at ikke Præsterne selv skal yde de fire Femtedele af Fondet. Saa vidt jeg kan se, saa er denne strækkelig Fond. Havde der ikke været Lovet Penfionisterne en be- stemt Sum, saa havde det været lovligt at begynde som Omstændig- hederne er.

Men vi over for Statens Løve har Ret til at lade denne Penfions- kasse træde i Kraft eller virke, for vi kan give Sikkerhed for, at de penfionsberettigede kan faa, hvad de vil. Lovene tilkommer.

R. A. Laurfen.

Ann. Formanden i Bestyrelsen for Penfionsfondet, som er til Ste- de her, oplyser, at Fondet til Dato har modtaget lidt over \$11, 000 af Reformationens-gaven, og 10 Enter har indmeldt sig i Fondet. Det giver saa \$3,000 mere end ovenfor beregnet. Red.

Paa Vejen til Smeltepotten

er Tiden paa en ny Bog af Wm. Ager. I Vished med tidligere Bø- ger af samme Forfatter behandler han Spørgsmaalet mellem Norik og Engellsk, og der er adskillig Be- mynt og Ironi stillet ind i Sam- talerne. Men det er et mørkt Bil- lede, der drages frem for Læseren.

Scenen er en By fra Mellemsta- rnen, hvor der er en stor norik Befolkning, og hvor der er en be- tydlig Indvandring fra det gamle Land. Der er et Par lutherske Kirker, hvoraf den ene er kommen saa vidt, at man har Guds-tjeneste paa Engellsk. Der siges dog ikke stort om Kirken nderover, at det ikke anfaas for pænt at gaa til norik Guds-tjeneste — det var for Ny- kommere og ældre Folk. Det mær- kelige var, at skulde Folk til at mente, de forstod Engellsk nok saa godt, alligevel at Præsten skulde tale Norik til dem. I alvorlige Stunder da var Mødermaalet Hjertespro- det. Det er lærligt Hjemmene, der har vel ogsaa en „Kasse“, men vi har da ikke noget Penfionsfond saaledes som det blev vedtaget i Harlan, Ia., at vi skulde have. Thi dette Penfionsfond, som vi nu er i Færd med at danne, bliver kun en Penfionskasse oprettet af Præ- sternes egne Midler med Tilleg af de godt \$10,000, som der til Dato er indkomne som Overstud fra Reformationens-Gaven. Resten skal faa komme ind ved Præsternes Bi- drag eller Indskud. Vi er vist 142 Sprog, Rebevis og Religion for- Præster, \$200 Indskud fra hver — hvis de alle gaar med — giver \$28,400. Og denne Sum og \$10, 000 Overstud fra Reformationens- Gaven bliver \$38,400. Der mang- lered altsaa \$11,600 i, at Penfions- fondet er oprettet eller dannet. Vi behøft faa efterlade noget amerikansk, da har hørt eller set, eller præler kasse eller Fond, som der kan arbej- des med. Men selv om nu Præster- nes Indskud havde, tilligemed de \$10,000, kunnet naaet de \$50,000, at lade Peng, saa de store For- havde „Den fore. Kirke“ saa et Penfionsfond? Jeg mener nej. Præ- sterne havde et med en Gave fra vore lidt flottere end Raboens, Samfundet. Skal Samfundet kunne sig: Vi har et Penfionsfond, saa Døtre skal lære Musik og gaa maa det oprette det og danne det

MOTHERS! FATHERS! SWEETHEARTS! THE NAVY NEEDS YOUR HELP. 100,000 Young Men Must Enlist To Train For The NAVY'S BIG GUNS AND NEW SHIPS. Will you help this newspaper fill that gaping hole? The Navy recruiting officer says only display advertising will attract the red blooded young men the navy wants. Will You Donate a Page Advertisement, or give \$1, or the price of a pound of butter, or a steer, or a dozen eggs, or something to help put an appeal before these youths? Every cent you can send to this newspaper will be used by this newspaper in your own community in helping perform this patriotic work. Appeals to young men to enlist in the navy. Await Your Assistance. Will you help us print it? Send your donation to this paper with your name and address as a NAVY PATRIOT OF 1917. DO IT TODAY.